

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Herved skal jeg tillade mig for folketinget at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af konvention af 29. marts 1972 om folkeretligt ansvar for skader forvoldt af rumgenstande og konvention af 14. januar 1975 om registrering af genstande, der sendes ud i det ydre rum.

Når jeg har valgt at koble de to konventioner sammen, skyldes det, at konventionen af 14. januar 1975 (registreringskonventionen) hænger nøje sammen med konventionen af 29. marts 1972 (ansvarskonventionen), idet førstnævnte konventions primære formål er at lette identifikationen af den i ansvarskonventionen omhandlede skadevolder, således at et erstatningskrav kan gøres gældende.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til bemærkningerne til forslaget, skal jeg her begrænse mig til følgende generelle kommentarer.

Begge konventioner har deres baggrund i traktat af 27. januar 1967 om principper for staters virksomhed ved udforskning og udnyttelse af det ydre rum, herunder månen og andre himmellegemer, som i 1966 i form af en resolution blev vedtaget på De Forenede Nationers 21. generalforsamling. Med samtykke fra folketinget ratificerede Danmark denne traktat den 2. maj 1967.

Traktaten indeholder bl. a. en bestemmelse, der fastslår princippet om, at en stat, der sender kunstige himmellegemer, er ansvarlig for skade, som disse forvolder. Denne bestemmelse dannede grundlaget for udformningen af en særlig ansvarskonvention, der ligeledes i form af en resolution vedtoges på FN's 26. generalforsamling i 1971 (konvention af 29. marts 1972).

Endvidere er det forudsat i traktaten af 27. januar 1967, at en stat, der opsender kunstige himmellegemer, foretager en registrering af disse genstande.

Siden 1968 har registreringsspørgsmålet været behandlet i FN's rumkomité, og i 1974 vedtoges på FN's 29. generalforsamling en resolution, der indeholdt teksten til registreringskonventionen (konventionen af 14. januar 1975).

Som det vil fremgå af ansvarskonventionens præambel, er konventionens formål dels at præcisere ansvarsprincippet i traktaten af 27. januar 1967, dels at sikre hurtig betaling af erstatningsbeløbet. Central i konventionen er reglen om, at den opsendende stat som hovedregel er

objektivt ansvarlig for de skader, der forvoldes. Endvidere reglen om, at skadelidte ved fastsættelsen af erstatningsbeløbet skal stilles, som om skaden ikke var indtruffet. Endelig bør nævnes konventionens regler om tvungen voldgift, såfremt parterne ikke kan nå til enighed inden en vis frist. Voldgiftskommissionens kendelse er bindende, såfremt begge parter har erklæret sig indforstået hermed. Som følge af Danmarks almindelige interesse i en bindende retlig regulering af de mellemstatslige relationer er det regeringens agt ved Danmarks ratifikation af ansvarskonventionen at afgive en sådan erklæring. Som nævnt er Danmark kun bundet af sin erklæring i forhold til stater, der har afgivet tilsvarende erklæring.

Registreringskonventionens centrale bestemmelser fastslår, at en opsendende stat dels skal registrere de opsendte rumgenstande i et nationalt register, dels skal meddele et af FN oprettet register nærmere specificerede oplysninger om opsendelsen.

Uanset at Danmark ikke inden for en overskuelig fremtid kan ventes selvstændigt at påbegynde rumopsendelsesaktiviteter, har ansvars- og registreringskonventionerne væsentlig betydning for Danmark. Som konventionsdeltager vil Danmark således kunne gøre evt. erstatningskrav gældende for skade forvoldt af andre staters rumgenstande. Med den stærkt stigende rumaktivitet kan sådanne skader ikke længere betragtes som hypotetiske. Hertil kommer en almen interesse i at sikre, at menneskets adfærd og færden i rummet undergives en retlig regulering og en vis international kontrol.

Endelig vil konventionerne være af betydning for Danmarks deltagelse i internationalt rumsamarbejde. Som eksempel herpå kan nævnes, at Danmark i maj 1975 har undertegnet konventionen om stiftelse af Den europæiske Rumfartsorganisation, ESA. ESA har besluttet at tiltræde ansvars- og registreringskonventionerne og vil således kunne drages til ansvar for skader forvoldt af egne rumgenstande.

En dansk ratifikation af de to konventioner kræver ingen lovændringer og får ingen umiddelbare økonomiske eller administrative konsekvenser. I kraft af deltagelse i internationalt rumsamarbejde (f. eks. ESA) kan det dog ikke udelukkes, at Danmark kan ifalde et accessorisk ansvar, hvis procentvise størrelse forventeligt vil svare til Danmarks procentvise bidrag til det pågældende rumsamarbejde.